

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola Veverské Knínice - 1. stupeň, okres Brno - venkov

Veverské Knínice, 664 81 Ostrovačice

Identifikátor školy: 600 110 931

Termín konání orientační inspekce: 19. a 20. únor 2001

Čj.	122-163/01-11086
Signatura	ol3bu117

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola ve Veverských Knínicích je malotřídní základní školou, je zálohovou organizací. Ve školním roce 2000/2001 jsou ve dvou třídách vzdělávání žáci 1. - 4. ročníku. V první třídě jsou vyučováni společně žáci 1. a 2. ročníku, ve druhé třídě žáci 3. a 4. ročníku. Do školy dochází žáci pouze z této obce. V letošním školním roce je zapsáno k povinné docházce celkem 40 žáků. Součástí školy je školní družina. Zřizovatelem školy je obec Veverské Knínice.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z hospitační činnosti v obou třídách. Hospitovány byly předměty český jazyk, matematika, anglický jazyk a prvouka.

Plánování a příprava výuky

Škola realizuje vzdělávací program "Základní škola" č.j. 16847/96-2. Časová dotace hodin je v souladu s požadavky učebního plánu zvoleného vzdělávacího programu. Pro jednotlivé ročníky a předměty zpracovávají učitelky funkční časově tematické plány, které zajišťují kontinuitu výuky a návaznost učiva mezi ročníky. Bezprostřední příprava učitelek na výuku byla velmi dobrá. Výukové cíle, které vycházely z aktuálního složení tříd a podmínek ve kterých byl vzdělávací proces realizován, byly většinou naplňovány. O žácích se specifickými poruchami učení jsou učitelky informovány, ale diferencované zadávání úkolů těmto žákům vzhledem k jejich schopnostem nebylo ve sledovaných hodinách pozorováno.

Plánování a příprava na výuku měly velmi dobrou úroveň.

Podmínky výuky

Ve škole vyučují tři pedagogové. Personální podmínky z hlediska jejich dosaženého vzdělání vzhledem k legislativním požadavkům stanoveným § 2 odst. (4) vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců jsou pouze vyhovující. Jen jedna učitelka je pro výuku na I. stupni plně kvalifikovaná. Vychovatelka školní družiny, která svůj úvazek doplňuje výukou v nižších ročnících, nemá požadovanou pedagogickou ani odbornou způsobilost. Ředitelka školy nesplňuje podmínky stanovené § 2 odst. (3) této vyhlášky (viz protokol). Přestože výuka není vzhledem k požadavkům výše uvedené vyhlášky dobře personálně zabezpečena, učitelky a především ředitelka získávají v rámci možností potřebné teoretické i praktické poznatky dalším vzděláváním a návštěvou seminářů. Získané poznatky se snaží uplatňovat ve výuce.

Prostorové podmínky školy jsou z pohledu žáků dobré, z pohledu pedagogů spíše nepříznivé. Učitelky nemají vytvořeno potřebné zázemí. Nevyhovující je prostor pro výdej obědů. Chybí jídelna pro žáky, kteří jsou tak nuceni obědovat ve třídách. Naopak třídy jsou vzhledem k počtu žáků dostatečně velké. Jsou vybaveny starším, ale plně funkčním žakovským nábytkem, jehož výška odpovídá antropometrickým požadavkům vzhledem k potřebám jednotlivých žáků. V jedné třídě je umístěn relaxační koberec, který nebyl ve sledovaných hodinách využit. Vybavení pomůckami je průměrné, ve výuce byly k dispozici

v menší míře didaktické pomůcky, pracovní listy a dětské knihy. Chyběly drobné manipulační pomůcky k názorné výuce. V jedné ze tříd je umístěna žákovská knihovna. Didaktická technika je zastoupena průměrně a v hodinách byla použita ojediněle. Ve škole je žákům k dispozici jeden výkonný počítač, využívaný žáky nižších ročníků v průběhu výuky. Odpoledne je využíván při zájmových činnostech. Přínosem pro činnost školy je tělocvična, umístěná v přízemí budovy. Esteticky působí chodby školy, vyzdobené výtvarnými pracemi dětí. V celé škole byla vzorná čistota a pořádek.

Počet vyučovacích hodin v jednom dnu byl v souladu s § 9 odst. (3) vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole v platném znění. Sled vyučovacích hodin odpovídal požadavkům psychohygieny. Přestože ve škole nezvoní, délky jednotlivých přestávek byly většinou dodržovány a odpovídaly příslušným ustanovením vyhlášky o základní škole. Tepelné podmínky ve třídách byly dobré, světelné pouze vyhovující. Starší typ osvětlení byl nedostačující pro místa dětí sedících dále od oken. Psychohygienické podmínky žáků se zhoršovaly v těch hodinách, kde učitelky nezařazovaly relaxační chvílky či málo reagovaly na únavu a pokles výkonnosti žáků. Nevhodná je i soustředěná práce s dětmi v době asi 30 minut před začátkem vyučování. V průběhu přestávek byli žáci převážně ve třídách, neboť úzká chodba školy neposkytovala dostatek příležitostí pro odpočinek. Vynikajícím způsobem byl uplatňován pitný režim. Děti využívali nabídku školy - po celý den měli ve třídách k dispozici čaj. K dodržování pitného režimu byly důsledně vedeny. Žáci jsou zapojeni do akce "školní mléko".

Hodnocené podmínky výuky měly celkově průměrnou úroveň.

Organizace, formy a metody výuky

Náročná organizace výuky se spojenými ročníky byla většinou dobře zvládnuta a vyučovací čas vhodně využit. Struktura jednotlivých vyučovacích hodin odpovídala věku i možnostem žáků. Žáci pracovali podle pokynů, ochotně plnili zadané úkoly, akceptovali stanovená pravidla a dokázali se na práci soustředit. V průběhu výuky se vyučující žákům individuálně věnovaly a v případě potřeby jim pomáhaly. V nižších ročnících v hodinách českého jazyka a matematiky převažovaly pestré metody a formy práce, které se často střídaly. Využití didaktických a motivačních her posilovalo zájem žáků. Jejich aktivní zapojení do výuky napomáhalo úspěšnému uplatnění se v jednotlivých činnostech. Možnost výběru úkolu vedla děti ke zvýšení pozornosti a k rozvoji dovedností. Zapamatování si učiva napomohlo využití názoru, v jednom případě byl velice vhodně využit meotar. V prvouce byla využita především metoda výkladu a odpovědi na otázky. Ve vyšších ročnících převažovaly frontální klasické formy výuky. Samostatnou práci do sešitů nebo pracovních listů střídaly metody otázek a odpovědi. Ojediněle byla zařazena soutěž ve skupinách. V průběhu hodin byla patrná návaznost na probrané učivo, avšak důraz byl kladen více na pamětní zvládnutí učiva a jeho aplikaci, než na hledání vzájemných vztahů a souvislostí. Často byla opomíjena názornost výuky. Při opakování a samostatné práci prokazovali žáci dobré znalosti, které dokázali většinou dobře aplikovat. Výuka anglického jazyka byla vedena převážně v češtině. Přesto, že učitelka prováděla ihned korekci chyb a dbala na správnou výslovnost žáků, postrádala výuka činnostní pojetí.

Písemným projevům žáků byla věnována pozornost, žákovské sešity byly pravidelně opravovány a kontrolovány. Celková úroveň písma a úpravy sešitů byla u většiny žáků velmi dobrá. Úroveň čtení odpovídala požadavkům vzdělávacího programu a schopnostem žáků. V nižších ročnících byla slabší i přesto, že vyučující zařadila čtení s porozuměním. Méně bylo využito, kromě některých hodin v nižších ročnících, pomůcek k názorné výuce a drobného materiálu k individuálním činnostem. Tempo výuky bylo průměrné, v nižších ročnících

pomalejší. Opomíjeny byly relaxační chvílky a to především ve vyšších ročnících. Učebnice a pracovní sešity byly účelně využívány.

Organizace výuky, použité formy a metody práce byly z hlediska účelnosti a efektivity celkově na průměrné úrovni.

Motivace a hodnocení

Ve většině sledovaných hodin vstupní motivace chyběla, v některých byla nahrazena sdělením obsahu hodiny. Žákům byly hned zadávány úkoly a to i v případech, kde by měla vstupní motivace svůj význam. Při průběžné motivaci bylo nejvíce využito motivačního rozhovoru, mezipředmětových vztahů a praktických životních zkušeností žáků, což se příznivě odrazilo v jejich aktivitě. Kontrola zadané samostatné práce v nižších ročnících byla častá a žákům tak poskytla okamžitou zpětnou vazbu o úspěšnosti splněného úkolu. Využito bylo i průběžného pozitivního posilování a motivačního hodnocení. Ve vyšších ročnících kontrolu samostatné práce prováděli žáci podle charakteru zadaného úkolu společně s učitelkou, vzájemně mezi sebou nebo samostatně. Hodnocení výkonů žáků respektovalo jejich individuální dispozice, bylo objektivní a spravedlivé, čemuž odpovídala i případná klasifikace. Kontrola zadaných úkolů jen málokdy obsahovalo analýzu chyb. Práce s chybou jako formou sebereflexe žáků se objevovala ojediněle. Chybělo sebehodnocení vlastního výkonu i vzájemné hodnocení výkonů jiných žáků. Některé hodiny postrádaly ze strany vyučujících závěrečné zhodnocení práce žáků.

Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve sledované výuce měly průměrnou úroveň.

Interakce a komunikace

Stylem, kterým učitelky ve výuce pracovaly, posilovaly mezi žáky pozitivní vztahy, snažily se navodit atmosféru důvěry, spolupráce a přiměřené tolerance. Snažily o otevřenost, v případě potřeby žákům pomáhaly. Žáci se chovali klidně a ukázněně, akceptovali dohodnutá pravidla chování. Při frontální výuce, kdy vyučující byla ve třídě dominantním prvkem, měli žáci málo prostoru pro rozvoj komunikativních dovedností. Učitelky např. důsledně nevyžadovaly odpovědi žáků celou větou, méně podporovaly rozvoj slovní zásoby a mluvního projevu. Jen ojediněle měli žáci možnost vyjádřit své názory a diskutovat o nich. Při výuce se spojenými ročníky měli upevněn návyk vzájemně se respektovat a pomáhat si. Učitelky se vyjadřovaly spisovně, jejich verbální i neverbální komunikace měla velmi dobrou úroveň.

Úroveň interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učitelkami byla průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech měla celkově průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka zpracovala dlouhodobou koncepci rozvoje školy. Zpracované koncepční záměry vycházejí z podmínek a potřeb školy a preferují cíle jak z oblasti výchovně vzdělávací, tak i z oblasti materiálně technického zabezpečení. Cíle jsou určeny velmi obecně. Roční plán školy pro školní rok 2000/2001 je vypracován též v obecné rovině a na úkoly stanovené koncepcí navazuje jen zčásti. Učitelky mají možnost podílet se na stanovení úkolů, v letošním roce doplnily roční plán o přehled akcí školy. Krátkodobé plány nejsou zpracovávány. S koncepcí a hlavními úkoly školy byli seznámeni pedagogové, zřizovatel i rodiče.

Nabídka školy pro rozvoj individuálních dovedností a zájmů žáků je vzhledem k velikosti školy velmi dobrá. Škola nabízí kromě nepovinného předmětu náboženství zájmový kroužek anglického jazyka, pohybových her, tvořivosti a práci na počítači.

Plánování školy má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizační struktura umožňuje účinné a operativní řízení školy s důrazem na osobní zodpovědnost. Vyučující mají zpracovanou náplň práce a vymezeny úkoly. Vnitřní řád školy je zpracován s ohledem na podmínky školy, je funkční. Obsahuje ustanovení § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Nejsou v něm konkretizována práva žáků, chybí zařazení pokynu MŠMT ČR č.j. 16227/96-22 k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních. Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada, která se schází pravidelně. Zabývá se hodnocením prospěchu a chování žáků, provozními záležitostmi i plánovanými akcemi školy. Pořizované zápisy mají dobrou vypovídací hodnotu. Metodické sdružení není na škole založeno. Učitelky mají možnost konzultací odborné problematiky především s pedagogy základní školy v Rosicích. Škola věnuje značnou pozornost prevenci závadových jevů. Má zpracován minimální protidrogový program, který byl finančně oceněn v Programech rozvoje základních škol okresu Brno - venkov. Při škole pracuje rada školy.

Informace jsou uvnitř školy předávány včas. O výsledcích žáků jsou rodiče informováni především prostřednictvím deníčků a žákovských knížek. Škola vymezuje dostatek prostoru pro informování rodičů v podobě nabídky "hovorových hodin" i klasických třídních schůzek. Individuální konzultace jsou však ze strany rodičů méně využívány.

Povinnou dokumentaci vede škola v úplnosti a v souladu s § 38a) školského zákona. Ve vedené dokumentaci byly zjištěny drobné administrativní nedostatky (třídní knihy, katalogové listy žáků). Ochrana osobních dat je zajištěna.

Výroční zpráva obsahuje všechny předepsané části, je zpracována přehledně a má dobrou vypovídací hodnotu.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným předpisům.

Celková organizace chodu školy má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků je založeno na neformální komunikaci a spolupráci všech

zaměstnankyň školy. V řízení školy převažuje operativní styl. Ředitelka školy vytváří učitelkám prostor pro uplatnění tvořivosti a iniciativy, metodicky vede učitelku bez příslušné kvalifikace. Stimulujícím prvkem pro vyučující je kromě diferencované výše nenárokových složek platu především malý kolektiv, podíl na vedení kroužků a možnost účasti na vzdělávacích akcích. Ředitelka školy další vzdělávání podporuje a umožňuje. Kritéria hodnocení pracovníků vzhledem k nenárokovým složkám platu nejsou předem zpracována.

Ředitelka reaguje na podněty ze strany pracovníků, dává přednost vzájemné domluvě. Snaží se o vytvoření dobrých podmínek pro činnost učitelek.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost ředitelky školy zahrnuje všechny oblasti její činnosti. Je plánovaná a pravidelná, nekoresponduje však s úkoly ročního plánu. Záznamy o ní jsou vedeny. Kromě kontroly vedení povinné dokumentace a plnění pracovních povinností je prováděno sledování kvality výchovně vzdělávací práce a to formou hospitací. Hospitace jsou orientovány více na průběh výuky, než na cílené hodnocení kvality výchovně vzdělávacího procesu. Výsledky hospitačních zjištění jsou s pedagogy projednávány individuálně. Pro kontrolu výsledků žáků v předmětech český jazyk a matematika jsou v průběhu školního roku zadávány písemné prověrky. Výsledky vyhodnocuje vyučující společně s ředitelkou školy. Celkový prospěch a chování žáků jsou pravidelně vyhodnocovány na pedagogických radách. Srovnávání výsledků učení s ostatními školami ani sebeevaluaci škola neprovádí.

Rezervy v oblasti kontroly jsou především ve sledování a vyhodnocování kvality výchovně vzdělávacího procesu, zejména ve vztahu k úkolům koncepce, ročního plánu a cílům realizovaného vzdělávacího programu. Částečné rezervy jsou ve vzájemné komunikaci s vyučujícími a v rozsahu jejich metodického vedení.

Finanční prostředky jsou čerpány efektivně a v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Kontrolní mechanismy mají průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je celkově na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- zřizovací listina
- koncepce školy
- plán práce na školní rok 2000/20001
- doklady o nejvyšším ukončeném vzdělání pedagogů
- výroční zpráva o činnosti školy
- učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola

- tematické plány učitelek
- žákovské knížky a sešity žáků

ZÁVĚR

- *Škola naplňuje požadavky zvoleného vzdělávacího programu*
- *Škola má pro výchovně vzdělávací práci dobré podmínky. Kvalita vzdělávání je v jednotlivých předmětech a třídách rozdílná. Méně pozornosti je věnováno činnostnímu pojetí výuky a rozvoji komunikativních dovedností. Celkově má kvalita vzdělávání průměrnou úroveň.*
- *V oblasti řízení je činnost školy velmi dobře plánována a organizována. Částečné rezervy jsou v kontrolní činnosti vzhledem k naplňování cílů realizovaného vzdělávacího programu i ve vzájemné komunikaci s vyučujícími. Řízení školy má velmi dobrou úroveň.*
- *Finanční prostředky přidělení škole ze státního rozpočtu jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům čerpány efektivně a v souladu s účelem jejich poskytnutí.*

Celkově je škola ve výše sledovaných oblastech hodnocena jako průměrná.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Šefránková	.E. Šefránková, v.r.....
Členové týmu	---	

V Brně dne 12. března 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:15. 3. 2001.....

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Ing. Dr. Beata Jandáková	..Dr. B. Jandáková.....

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Príslušný orgán státní správy (samosprávy):	9. 4. 2001	122-238/01-11086
Zřizovatel:	9. 4. 2001	122-239/01-11086
Rada školy:	9. 4. 2001	122-240/01-11086

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
29. 3. 2001	122-121/01	Připomínky doručeny